

+
M
PAX

3 mei 2020
Vierde zondag van Pasen, A
Joh. 10,1-10

Veelgeliefden,

in het tiende hoofdstuk van het Johannes' evangelie staat de herder met zijn schapen centraal. Reeds de profeten maakten gebruik van dit beeld om de relatie van God met zijn volk tot uitdrukking te brengen: God is de eigenlijke herder van Israël. De koning en de geestelijke leiders behoorden de herderlijke taak in Zijn plaats te vervullen, maar hebben gefaald. Stap voor stap lezen we dat Jezus de echte herder, de goede herder is, die de plaats van God inneemt, want, zo zal Hij zeggen: *«Ik en de Vader, Wij zijn één.»* En dan lezen we: *Weer raaptten de Joden stenen op om Hem te stenigen.* (Jo. 10,30-31) Ze zien het als een godslastering dat Hij als herder de plaats van God inneemt. Alleen tegen deze achtergrond kunnen we die bekende woorden van Jezus begrijpen: *Ik ben de goede herder.* (10,11.14) In het begin van het hoofdstuk, waarvan we de tekst zo juist gehoord hebben, bereidt Jezus voorzichtig deze voor Joden haast godslasterlijke woorden voor door over een echte herder te spreken, zonder zichzelf direct bij naam te noemen. *Ik ben de deur* (10,7.9), zo klinkt het nog iets neutraler. Maar ook deze uitspraak is reeds absoluut. Want: *niemand komt tot de Vader tenzij door Mij.* Jezus is de deur, de middelaar om tot God te kunnen gaan.

Voor de herder geldt: *De schapen luisteren naar zijn stem; hij roept zijn schapen bij hun naam en leidt ze naar buiten. ... Hij trekt voor hen uit, terwijl zij hem volgen, omdat zij zijn stem kennen.* (Jo. 10,3-4) Ook al is er in onze tijd nog maar een enkele schaapsherder over, het beeld spreekt ons aan op een dieper niveau. Het roept als het ware een herinnering op aan het paradijs, aan een vergeten, verloren gegaan leven. De herder en zijn schapen, in vrijheid rondtrekkend, onbezorgd levend vanuit Gods hand, veilig geborgen bij de herder. Het lijkt zo'n idyllische, arcadische voorstelling waarbij we kunnen wegdromen met de woorden van de psalmist: *Mijn herder is de Heer, het ontbreekt mij aan niets; Hij legt mij in grazige weiden; Hij geeft rust aan mijn ziel; Hij leidt mij naar rustige waat'ren om mijn ziel te verkwikken.* (Ps. 23,1-3)

De beschrijving van Jezus is echter niet zo paradijselijk: hij spreekt over dieven en rovers, over vreemden en huurlingen, over wolven die de kudde verstrooien. Pas daarna zegt Jezus op welke wijze Hij de herder is: *Mijn schapen luisteren naar mijn stem en Ik ken ze en ze volgen Mij.* (Jo. 10,27)

Hoe wonderlijk dat we zó gekend zijn door Jezus, zoals Hij ook Petrus heeft gekend, dat eigenzinnig, afgedwaalde schaap dat bekende: *«Heer, Gij weet alles!»* Een herder kent zijn honderden wollen kinderen persoonlijk, bij de namen die hij hen gegeven heeft. Hoe kan het zijn dat ook wij zo bij name gekend zijn door Jezus, onze Herder?

De profeet Jesaja toont ons het antwoord (Jes. 53,5d-7): *Door zijn striemen worden wij genezen; als schapen doolden wij allen rond, en ieder van ons ging zijn eigen weg; En sint Petrus citeert hem.* (Zie de tweede lezing: 1Pe. 2,25) De profeet vervolgt: *Hij wordt mishandeld, maar verdraagt het geduldig, en opent zijn mond niet: als een lam, naar de slachtbank geleid, als een schaap, dat verstomt voor zijn scheerders.*

Dat is het geheim van de kennis die Jezus van ons heeft. Hij is zelf een schaap geweest, de Paasherder is Paaslam geweest. De zaaier van het zaad is zelf een zaadkorrel geweest, een stervend graan. De spijsbereider van het Paaslam en het Paasbrood is zelf dat Brood. De zondevergever is zelf voor ons "tot zonde" geworden, onze zonde, onze dood, onze krankheid. Dat is het geheim. Daarom kent Hij ons zoals Hij de Vader kent: *Ik en de Vader, wij zijn één*. Hij en wij: wij zijn één. Daarom kent Hij ons. En daarom zullen wij de Vader kennen.

Mijn schapen luisteren naar mijn stem en Ik ken ze en ze volgen Mij. Christus is de goede Herder. Maar zijn wij de schapen? Opdat wij werkelijk zijn schapen kunnen zijn en volgens de belofte van de Herder het eeuwig leven ontvangen, een eeuwigheid die niet verloren gaat en die niemand kan wegroven; om werkelijk schaap te zijn noemt Jezus drie voorwaarden: *Mijn schapen luisteren naar mijn stem en Ik ken ze en ze volgen Mij.*

De eerste stap om deel uit te maken van zijn kudde, is het luisteren naar zijn stem. In de kakofonie van stemmen om ons heen, proberen we te luisteren naar Zijn stem. Zijn stem is niet hoorbaar in de hektiek van de gestresste maatschappij. Het beeld van de herder herinnert niet voor niets aan de landelijke rust, want alleen in de stilte en de vrede kunnen we de stem van onze Herder horen. Zijn stem is te horen overal waar de heilige Schrift weerklinkt, in de liturgie en persoonlijke lezing van geestelijke schrijvers, in Kerk en leer gezag. Waar deze teksten overwogen worden en in het hart worden opgenomen kan men de stem van de Herder herkennen. Want op die manier zegt Jezus tot elk van ons: Ik ken u, Ik beken U, Ik beken Me tot U. 'Kennen' bij sint Jan heeft immers een veel bredere betekenis dan de verstandelijke daad van weten. Het betekent samenleven, samen het leven delen. En dat is het tweede kenmerk van de schapen: ze leven samen met Jezus.

Allereerst is het Jezus die ons 'kent'. Maar gaandeweg kennen wij Hem ook, bekennen we ons tot Hem. En dit laten we blijken door Hem te volgen. Ook al denken de schapen zelf betere of kortere wegen te hebben ontdekt, toch volgen zij de Herder. Het luisteren naar de stem van de Herder loopt zo via het bekennen uit op het gehoorzamen. En dat zijn de drie kenmerken van de schapen zoals Jezus ze ons vandaag voorhoudt.

Als we op deze zondag speciaal voor roepingen bidden, vragen we vooral om echte schapen. Zoals de Herder eerst een onschuldig Lam is geworden dat zijn bloed vergoten heeft, zo kan niemand de stem van de goede Herder doorgeven zonder eerst ten volle schaap te zijn. En door ons voorbeeld zullen wij anderen kunnen aansporen die weg te gaan om te luisteren naar de stem van de Herder, zich door hem te laten bekennen en Hem te volgen. Echte schapen zorgen dat er uit hun midden echte middelaars van de herdersstem ontstaan.

De belofte uit de lezingen kan ons aansporen echte schapen te worden: *Ik geef hun eeuwig leven; zij zullen in eeuwigheid niet verloren gaan en niemand zal ze van Mij wegroven.* (Jo. 10,28) En in het boek van de Openbaring voegt Johannes hier aan toe: *Want het Lam in het midden van de troon zal hen weiden en voeren naar de waterbronnen van het leven en God zal alle tranen van hun ogen afwissen.* (Apoc 7,17)